

BUDSKAP FRÅN HANS HELIGHET PÅVE FRANCISKUS FÖR DEN ÅTTONDE VÄRLSDAGEN FÖR DE FATTIGA

Trettiofjärde söndagen under året

17 november 2024

"De fattigas bön stiger upp till Gud" (jfr Syr 21:5)

Kära bröder och systrar,

1. De fattigas bön stiger upp till Gud (jfr Syr 21:5).

Under detta år som ägnas åt bön i väntan på det ordinarie jubelåret 2025, är detta uttryck för biblisk visdom mycket passande när vi förbereder oss för den åttonde Världsdagen för de fattiga som kommer att uppmärksammas den 17 november. Ja, sannerligen omfattar det kristna hoppet vissheten om att vår bön når fram till Guds närvaro, inte vilken bön som helst utan snarare de fattigas bön! Låt oss reflektera över detta ord och "läsa" det på ansiktena och i berättelserna från de fattiga som vi möter dagligen, så att bönen kan bli en väg till gemenskap med dem och en delaktighet i deras lidande.

2. Syraks bok, som vi talar om, är inte tillräckligt känd, men den förtjänar att upptäckas på grund av rikedomen i dess teman, särskilt när det gäller mänsklighetens förhållande till Gud och till världen. Författaren, Ben Sira, var en lärare och skriftlärd i Jerusalem och skrev troligen på 200-talet f.Kr. Han var en vis man, djupt rotad i Israels tradition, som undervisade om olika aspekter av det mänskliga livet: arbete, familj, socialt liv och utbildning av unga. Han ägnade särskild uppmärksamhet åt teman som rörde tron på Gud

och efterlevnaden av Lagen. Han tog sig an de svåra frågorna om frihet, ondska och gudomlig rättvisa, som fortfarande är högst relevanta för oss idag. Inspirerad av den helige Ande försökte Ben Sira peka ut vägen för alla att följa för att kunna leva ett klokt och värdigt liv i Guds och våra bröders och systrars ögon.

3. Ett av de teman som denna heliga författare ägnar stor uppmärksamhet åt är bön. Han gör det med stor glöd eftersom han ger uttryck för sin personliga erfarenhet. Ingen skrift om bön kan vara effektiv och fruktbar om den inte kommer från någon som dagligen står i Guds närvaro och lyssnar till hans Ord. Ben Sira berättar att han sökte visdom redan i sin ungdom:

”När jag ännu var ung, före mina resor,
sökte jag öppet visheten i min bön.”

(Syr 51:13).

4. Under denna resa upptäckte han en av uppenbarelsens grundläggande sanningar, nämligen att de fattiga har en privilegierad plats i Guds hjärta, så till den grad att Gud inför deras lidande är "otålig" tills han har skipat rättvisa för dem.

”Genom molnen stiger den ringes bönerop;
han tröstas inte förrän det når sitt mål,
han tystnar inte förrän den Högste griper in,
22tar sig an de rättfärdigas sak och skipar rättvisa.

Och Herren skall sannerligen inte dröja.”

(Syr 35:21–22).

Gud känner till sina barns lidande eftersom han är en uppmärksam och omtänksam fader. Som en far tar han hand om dem som är i störst behov: de fattiga, de marginaliserade, de

lidande och de bortglömda. Ingen är utesluten från hans hjärta, för i hans ögon är vi alla fattiga och nödlidande. Vi är alla tiggare, för utan Gud skulle vi vara ingenting. Vi skulle inte ens ha liv om inte Gud hade gett oss det. Men hur ofta lever vi inte som om vi vore herrar över livet eller som om vi var tvungna att erövra det! Världens mentalitet kräver att vi blir någon, att vi gör oss ett namn till varje pris och bryter mot sociala normer för att samla på oss rikedomar. Vilken sorglig illusion detta är! Lycka kan inte uppnås genom att trampa på andras rättigheter och värdighet.

Det våld som orsakas av krig visar tydligt arrogansen hos dem som anser sig vara mäktiga inför män och kvinnor, men de är fattiga i Guds ögon. Hur många fler människor är det inte som blir fattiga på grund av missriktad politik som involverar vapen! Hur många fler oskyldiga offer! Ändå kan vi inte vända ryggen åt denna verklighet. Herrens lärjungar vet att var och en av dessa "små" bär Guds Sons avbild och att var och en av dem måste få vårt stöd och uttryck för kristen kärlek.

"Varje enskild kristen och varje gemenskap kallas att vara Guds redskap för att befria och främja de fattiga, och för att göra det möjligt att de helt och fullt blir en del av samhället.

Detta kräver att vi är öppna för och uppmärksamma på de fattigas rop och kommer till deras hjälp." (Evangelii Gaudium, 187).

5. Under detta år som ägnas åt bön måste vi göra de fattigas bön till vår egen och be tillsammans med dem. Detta är en utmaning som vi måste anta och en pastoral aktivitet som behöver vårdas. Dessutom är "den värsta diskriminering som de fattiga utsätts för också bristen på andlig omsorg. En stor majoritet av de fattiga är särskilt öppna för tron; de behöver Gud och vi får inte brista i att erbjuda dem hans vänskap, hans välsignelse, hans

ord, firandet av sakramenten och en väg där de kan växa och mogna i tron. Vårt särskilda ställningstagande för de fattiga måste främst översättas till en privilegierad och särskild religiös omsorg." (*ibid*, 200). Allt detta kräver ett ödmjukt hjärta, ett hjärta som har modet att bli en tiggare. Ett hjärta som är redo att erkänna sig självt som fattig och behövande. Det finns ett faktiskt samband mellan fattigdom, ödmjukhet och tillit. Den verkligt fattiga människan är den ödmjuka, som den helige biskopen Augustinus sa: "*De fattiga har inget att vara stolta över, de rika måste kämpa mot sin stolthet. Lyssna därför på mig: var verkligt fattig, var dygdig, var ödmjuk*" (*Predikningar, 14, 4*). De ödmjuka har inget att skryta med och inget att kräva; de vet att de inte kan förlita sig på sig själva men tror fullt och fast att de kan vädja till Guds barmhärtiga kärlek och stå inför honom som den förlorade sonen som återvänder hem ångerfull för att ta emot faderns omfamning (*jfr Luk 15:11-24*). De fattiga som inte har något att förlita sig på, får styrka av Gud och sätter all sin tillit till honom. Ödmjukhet skapar tillit till att Gud aldrig kommer att överge oss eller lämna oss utan svar.

6. Till de fattiga som bor i våra städer och som är en del av våra samhällen säger jag: Förlora inte denna visshet! Gud är uppmärksam på var och en av er och är er nära. Han glömmer dig inte och kan heller aldrig göra det. Vi har alla erfarenhet av böner som tycks förbli obesvarade. Ibland ber vi om att bli befriade från ett elände som får oss att lida och som förödmjucar oss, och Gud verkar inte höra våra klagorop. Guds tystnad betyder dock inte att han är oberörd av våra lidanden, utan snarare att den innehåller ett ord som vi måste ta emot med tillit och överlåta oss till honom och hans vilja. Syrak bekräftar återigen detta: *Herrens dom kommer att vara till de fattigas fördel (jfr Syr 21:5)*. Ur fattigdom kan därför det mest genuina hoppets sång växa fram. Låt oss komma ihåg att "När vi fångas av våra egna intressen och bekymmer finns det inte längre plats för de andra och för de fattiga.

Guds röst hörs inte längre och den stilla glädje som är frukten av hans kärlek finns inte mer och önskar att göra gott försvinner. (*Evangelii Gaudium, 2*).

7. Världsdagen för de fattiga har nu blivit ett fast inslag i varje kyrklig gemenskap. Det är en pastoral möjlighet som inte får underskattas, eftersom den utmanar alla troende att lyssna till de fattigas bön och bli medvetna om deras närvaro och behov. Det är ett lämpligt tillfälle att genomföra initiativ som konkret hjälper de fattiga och att erkänna och stödja de många frivilliga som engagerar sig passionerat för de mest behövande. Vi måste tacka Herren för de människor som gör sig tillgängliga för att lyssna till och stödja de fattigaste bland oss. Det är präster, vigda personer, lekmän och kvinnor som genom sitt vittnesbörd ger röst åt Guds svar på bönen hos dem som vänder sig till honom. Denna tystnad bryts därför varje gång en människa i nöd välkomnas och omfamnas. De fattiga har fortfarande mycket att lära oss, för i en kultur som har satt rikedom i främsta rummet och ofta offerar människors värdighet på materiella varors altare, simmar de mot strömmen och visar att det som är livsnödvärdigt är något helt annat.

Bönen bekräftas alltså av en äkta kärlek som tar sig uttryck i möten och närhet. Om bönen inte omsätts i konkret handling är den förgäves, för

"Så är det också med tron: i sig själv, utan gärningar, är den död." (Jak 2:17). Men kärlek utan bön riskerar att bli en filantropi som snart uttömmar sig själv. *"Utan en trogen daglig bön är våra handlingar tomma, de förlorar sin djupa själ och reduceras till ren aktivism"* (*BENEDIKT XVI, Katekes, 25 april 2012*). Vi måste undvika denna frestelse och alltid vara

vaksamma med den styrka och uthållighet som kommer från den helige Ande som är den som ger liv.

8. I detta sammanhang är det vackert att minnas den vittnesbörd som moder Teresa av Calcutta har lämnat till oss, en kvinna som gav sitt liv för de fattiga. Moder Teresa upprepade ständigt att det var ur bönen som hon hämtade styrkan och tron för sitt uppdrag att tjäna de minsta bland oss. När hon talade inför FN:s generalförsamling den 26 oktober 1985 och visade alla den rosenkrans hon alltid höll i handen, sade hon *"Jag är endast en fattig syster som ber. Genom att be lägger Jesus sin kärlek i mitt hjärta, och jag går för att ge den till alla de fattiga jag möter på vägen. Be du också! Be, och du kommer att lägga märke till de fattiga som finns bredvid dig. Kanske på samma våningsplan i ditt hyreshus. Kanske även i ditt eget hushåll finns det någon som väntar på din kärlek. Be, så kommer dina ögon att öppnas och ditt hjärta att fyllas av kärlek"*.

Hur skulle vi kunna låta bli att här i staden Rom minnas den helige Benedictus Joseph Labre (1748-1783), vars kropp vilar och vördas i församlingskyrkan Santa Maria ai Monti? Som pilgrim från Frankrike till Rom, avvisad av många kloster, tillbringade han de sista åren av sitt liv fattig bland de fattiga. Han tillbringade timmar i bön inför det heliga sakramentet, med rosenkransen reciterade han breviariet och läste Nya testamentet och Kristi efterföljelse. Eftersom han inte hade någonstans att bo sov han vanligtvis i ett hörn av Colosseums ruiner, som en "Guds vagabond", och gjorde sitt liv till en oupphörlig bön som steg upp till Gud.

9. När vi nu går mot det heliga året uppmanar jag alla att bli hoppets pilgrimer och sätta upp konkreta mål för en bättre framtid. Låt oss inte glömma att hålla fast vid *"kärlekens små detaljer"* (*Gaudete et Exsultate*, 145): stanna upp, närma oss, ge lite uppmärksamhet, ett

leende, en smekning, ett tröstande ord. Dessa gester är inte automatiska; de kräver ett dagligt engagemang och är ofta dolda och tysta, men stärks av bön. I denna tid, när hoppets sång tycks ge vika för vapenskrammel, för ropen från många oskyldiga sårade och tystnaden från krigens otaliga offer, vänder vi oss till Gud med vår bön om fred. Vi sträcker ut våra händer för att ta emot freden som en dyrbar gåva, eftersom vi är "fattiga" i detta avseende, samtidigt som vi åtar oss att väva in den i vårt dagliga liv.

10. Vi är kallade att under alla omständigheter vara vänner till de fattiga och följa i Jesu fotspår som alltid började med att visa solidaritet när det gällde de minsta bland oss. Må Guds Moder, Maria den allra heligaste, som uppenbarade sig i Banneux och lämnade ett budskap som inte skall glömmas: "*Jag är de fattigas jungfru*" bistå oss under denna färd. Till Maria, som Gud har sett på med välbehag för hennes ödmjuka fattigdom och som åstadkom stora ting genom sin lydnad, anförtror vi våra böner, övertygade om att de kommer att stiga upp till himlen och bli hörda.

Rom, Lateranbasilikan, den 13 juni 2024

Minnesdagen för Sankt Antonius av Padua, de fattigas skyddshelgon.

FRANCISKUS